

ΑΡΙΣΤΟΜ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΥ: «ΡΗΓΑΣ»

(ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ).

ΑΝ ΕΙΧΕ στο λυρισμό επιτυχίες δ' ακαδημαϊκός κ. Προβελέγγιος από τὰ 1870 που πρωτοεμφανίστηκε ως τὰ σήμερα, θεατρικές επιτυχίες, ἂν καὶ ἔγραψε κάμποσα ἔργα, δὲν εἶχε.

Ἄ περισσότερα θεατρικά του ἔργα εἶναι πατριωτικά. Καὶ τὰ πατριωτικά ἔργα ἔχουν καὶ αὐτὸ τὸ καλὸ: μποροῦνε νὰ δημιουργήσουν θρίαμβο χωρίς νὰ ἔχουν γραφεῖ ἀπὸ μεγάλα τάλέντα. Γιατὶ ἡ προσωπικότητα τῶν ἡρώων ἐπιβάλλεται καὶ ἀναπληρώνει καὶ στὴ φαντασία τοῦ συγγραφέα καὶ τοῦ ἡθοποιοῦ καὶ τῶν θεατῶν τὶς ἐλλείψεις τῆς ποιητικῆς ἀξίας τοῦ ἔργου. Γράφετε π.χ. τὸ «Ρήγας». Ὅπως καὶ νὰ εἶναι, κανεὶς δὲν θὰ φύγει ἀπὸ τὴν παράσταση· κι' ἂν εἶνε ὁ στίχος του, ἄς ποῦμε, λίγο πλαδαρός, κι' ἂν τὰ πρόσωπα μπαίνουν καὶ βγαίνουν κατὰ τρόπο ἀδικαιολόγητο, κι' ἂν οἷς ξεφύγει ἡ μεγάλη μορφή τοῦ Βελεστινλή, κι' ἂν ἀκόμη φανταστήτε πὼς ἡ φιλικὴ Ἐταιρεία καὶ ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 21 ἦταν ἀπλὰ καὶ τυχαῖα γεγονότα ποὺ πῆραν αὐτὴ τὴν ἐξέλιξη ἀπὸ τὴν ἐσωτικὴ ἀντιζηλία τοῦ Μαργαρίτη—οἱ περιπτώσεις αὐτὲς ὑπάρχουν καὶ στὸ «Ρήγας» τοῦ κ. Προβελέγγιου—πάλι δὲν πειράζει· φτάνει νὰ ἔχετε μιὰ σκηNIKῆ δεξιότητα καὶ ἡ βραδυὰ περνᾷ ωραία· ὁμως, τὸ εἶπαμε, ἡ σκηNIKῆ δεξιότητα δὲν εἶναι τὸ χαρα-

κτηριστικὸ τοῦ συγγραφέα τοῦ «Ρήγα»· ἴσως γι' αὐτὸ, τὸ βράδι τῆς πρεμιέρας, ἡ πλατεία τοῦ Ἐθνικοῦ ἦταν σχεδὸν ἄδεια· κάποιοι φύγανε πρὶν τελειώσει, καὶ οἱ ἄλλοι ἀποζημιωθῆκανε μὲ τὸ «Μεσολόγγι» τοῦ κ. Β. Ρώτα, ποὺ ἀκολούθησε.

Ὁ θίασος τοῦ Ἐθνικοῦ, χωρὶς ἀμφιβολία, εἶχε μιὰ πρώτη γραμμὴς ἐπιτυχία. Μὲ ἀνδρισμὸ καὶ μὲ κέφι παλέψανε οἱ ἡθοποιοὶ καὶ νικήσανε τὶς ἐναντιότητες τοῦ ἔργου, τοῦ γλυκάνανε τὸ στίχο του, τοῦ δῶσανε ἀλλ' οφάνεια καὶ τὸ στηρίξανε. Ἡ θαλασσιὴ Ἀλκαίου καὶ ἡ Παπαδάκη περισσότερο ἀπὸ ἀξιόλογες. Ὁ Γληνός (ἡ γὰς) ἔφερε σὲ αἴσιο πέρας ἕνα ροδὸ δύσκολο, καὶ μπόρεσε νὰ μᾶς ὑπομῆσει ὅτι ἔπαιξε τὴν πιὸ ἱερὴ μορφή· ὁ 21. Ὅλοι οἱ ἄλλοι μοναδικὰ εἶδον: Ἰδητοὶ καὶ προσεχτικοί: ὁ Δεστούνης, ὁ Φαρμάκης, ὁ Ἀρώνης (τὴν ἀξιόλογη μάσκα!), ὁ Παπαγεωργίου, ὁ Αὐλωνίτης, ὁ Μαλλιαγρός, ὁ Ἡλιάδης, ὁ Παπαγιαννίδης, ὁ Τριάντης—ὅλοι στὴ θέση τους καὶ στὴν ἔντασή τους. Τὸ ἴδιο κι' ὁ Π. Ζάκκας.

Ὁ «Ρήγας» ἀκόμα εἶχε τὸ ἐξαιρετικὸ νὰ εἶναι τὸ πρῶτο ἔργο ποὺ ἀνέβασε ὁ κ. Ροντήρης, χωρὶς, ἂν δὲν κάνω λάθος, νὰ τὸ ἔχει προετοιμάσει ὁ Πολίτης. Στὸ σύνολο τὸ ἀνέβασμα ἦταν σεμνὸ, ἀπαλὸ καὶ σοβρᾶ δουλεμένο.

Γιάνν. ΣΙΔΕΡΗΣ